

Oponentský posudek k bakalářské práci:

Problematika umírání a hospicové péče

Autor: Dagmar Grillová, SČHP

Autorka předkládá bakalářskou práci, ve které se soustředí na téma hospicové péče, ke kterému se dostává zpracováním témat thanatologie a paliativní péče. Práce je tak sestavena ze třech základních kapitol, které tvoří logický celek. Jedná se o práci teoretickou.

Formální stránka práce

Práce odpovídá svým rozsahem zadání. Je třeba ocenit, že autorka zvolené téma zpracovává v logickém sledu od problematiky umírání, přes paliativní péči obecně až k péči hospicové. Autorka pro zpracování jednotlivých kapitol také využívá většinou hned několik různých publikací. I jednotlivé fáze psychické odezvy na příchod vážné nemoci, (uvedené ve stručných bodech), jsou popsány za využití více zdrojů. Obojí je třeba vzhledem k převládající praxi hodnotit velmi pozitivně.

Z formálního hlediska patří mezi vážnější nedostatky, že jsou v seznamu literatury mezi monografiemi uvedeny i odborné slovníky. Dále zde jsou u publikace označené číslem 23. uvedeni jako autoři její překladatelé. V kap. 1.7 na s. 14 je pak přímá citace bez uvedení jejího zdroje v poznámce pod čarou. Podobného rázu je chyba, kdy je v kap. 1.4 na s. 11 odkaz č. 27 na publikaci, která není v seznamu použité literatury.

V kap. 3.9 na s. 42-44, která je věnována sociální práci v hospicích, vychází autorka z textu, který byl připojen k českému vydání publikace *Sociální práce v hospicích a paliativní péče*. Zmíněný text nese název *Sociální práce v paliativní péči – český kontext*, a jeho autorkou je M. Přidalová. Bylo by vhodné, kdyby v poznámkách pod čarou bylo uvedeno, že autorka vycházela z tohoto textu, který obsahuje český překlad německé publikace.

Jazyková stránka práce

Práce je napsána poměrně čtivě a živě, ovšem s řadou pravopisných chyb, zejména v interpunkci.

Obsahová stránka práce

Velmi vážným nedostatkem je, že autorka v kap. 1.3 na s. 8-11 píše o „fázích procesu umírání“, i když se ve skutečnosti jedná o „fáze odezvy na příchod a rozvoj vážné nemoci“. Tato „nepřesnost s překvapivě tuhým životem“ je ale tak rozšířená, že bych nedoporučoval, aby se skutečnost, že autorka hovoří o „fázích umírání“, promítla do celkového hodnocení její práce. Haškovcová k tomu uvádí: "Zopakujme počáteční časový údaj: autorka (E. Kübler-Ross, pozn. M.O.) hovořila se svými pacienty až 5 let před smrtí. Ve své knize však celou periodu pre finem označila jako umírání. Pojem umírání tedy není vhodné redukovat pouze na stav „in finem“, tedy na terminální stav. V překladech autorčiných děl do češtiny nebyl věcný rozdíl v používání pojmu umírání terminologicky odlišen a nebyl ani zaznamenán ve vysvětlivkách. V důsledku nereflektovaného rozdílu v užívání pojmu umírání (široký a úzký, resp. lékařský, význam slova) došlo k nepřesnosti, která má překvapivě tuhý život. Běžně se uvádí, že „když člověk umírá, prožije šok, následnou izolaci a popření situace atd.“ Samozřejmě, že se některé fáze klasické křivky psychické odezvy na příchod a rozvoj vážné nemoci v terminálním stavu opakují. Šok je však naprosto výjimečný a i ostatní fáze má dotyčný

několikrát za sebou, když je prožil v periodě pre finem (Haškovcová, H. Thanatologie, Praha 2000, s.47)."

Z obsahového hlediska je třeba dále poznamenat, že autorka v kap. 2.6 na s. 20-21 uvádí řadu skutečností, které popsala v kap. předchozích, a bylo by tedy vhodnější, kdyby se zde soustředila už jen na problematiku euthanasie.

Práci by také prospělo, kdyby autorka ve třetí kapitole o hospicové péči tři vybrané hospice nejprve popsala, a až potom v další podkapitole srovnala.

I přes uvedené nedostatky však předkládaná bakalářská práce převyšuje průměr teoretických bakalářských prací v oboru SCHP na TF JU.

Celkové hodnocení

Práci **doporučuji** k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 7. 8. 2007

Mgr. Michal Opatrný
KPT TF JČU